

EXPUNERE DE MOTIVE

a propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

1. Motivul emiterii actului normativ

Actualul sistem fiscal din România, bazat pe impozitarea profitului obținut indiferent de destinația sa, limitează capacitatea întreprinderilor de a investi în dezvoltare și inovare, ceea ce poate afecta negativ creșterea economică pe termen lung. În contextul unui mediu de afaceri din ce în ce mai competitiv la nivel global, România trebuie să adopte măsuri care să sprijine capitalizarea întreprinderilor și să încurajeze reinvestirea profiturilor în economia locală. Unul dintre cele mai eficiente modele fiscale care poate atinge aceste obiective este regimul de impozitare a profitului distribuit, implementat cu succes în Estonia.

În Estonia, acest model de impozitare permite companiilor să plătească impozit pe profit doar în momentul distribuirii acestuia către acționari sub formă de dividende, iar profitul reinvestit rămâne neimpozitat. Acest regim fiscal stimulează companiile să își păstreze capitalul în firmă, să facă investiții pe termen lung și să își sporească competitivitatea. Propunerea de a adopta un model similar în România are la bază dorința de a crea un cadru fiscal menit să încurajeze antreprenorii să reinvestească în afaceri, contribuind la consolidarea atât a afacerilor private, cât și a economiei naționale.

Principalele motive pentru emiterea acestui act normativ sunt următoarele:

- Stimularea reinvestirii profiturilor: Actualul sistem fiscal impune impozitarea profitului indiferent de modul în care acesta este utilizat, ceea ce limitează resursele companiilor pentru a reinvesti o parte consistentă din profit în dezvoltarea continuă a afacerii. Noul model ar elimina această frână, facilitând creșterea și expansiunea afacerilor.
- Creșterea atractivității investiționale a României: Într-un context internațional în care multe țări concurează pentru atragerea de investiții străine directe, România ar putea deveni mai atractivă prin adoptarea unui sistem fiscal prietenos cu investitorii. Investițiile străine directe nu doar că aduc capital nou, dar contribuie și la transferul de know-how și tehnologie, sprijinind dezvoltarea economică sustenabilă.
- Reducerea evaziunii fiscale: Prin simplificarea sistemului fiscal și reducerea poverii imediate asupra profitului nerepartizat, se pot reduce încercările de evaziune fiscală sau de optimizare fiscală agresivă, deoarece companiile nu vor mai simți că sunt pedepsite cu un impozit doar pentru că s-au descurcat bine. Astfel, vor fi încurajate să acumuleze capital și să reinvestească fondurile în dezvoltarea și extinderea afacerii, în loc să recurgă la mecanisme complexe pentru evitarea impozitării.
- Alinierea la modele internaționale de succes: Modelul estonian de impozitare a profitului distribuit a demonstrat că poate genera un cadru fiscal stabil și predictibil, favorabil dezvoltării economice pe termen lung. În Estonia, acest sistem a condus la creșterea investițiilor, la capitalizarea companiilor și la o economie înfloritoare bazată pe inovare și tehnologie. Adoptarea acestui model în România poate genera rezultate similare și poate contribui la creșterea competitivității economiei naționale pe piețele internaționale.

Actualul sistem de impozitare stimulează decapitalizarea firmelor, așa cum a arătat și prim-viceguvernatorul BNR Florin Georgescu: „Unul dintre eșecurile majore ale economiei de piață din România este acela că se înregistrează un deficit substanțial de capital, despre care nimeni nu vorbește. Din gestiunea firmelor lipsesc 34 de miliarde, adică 21% din PIB. Ce capitalism e ăla fără capital? Dacă ne uităm la principiile capitalismului, vedem că în România «împăratul este gol». Sunt capitaliști fără capital, sunt oameni care trăiesc pe datorie, dar își arogă drepturi de capitalist. Acest deficit de 34 de miliarde este localizat la 277.000 de firme, 38% din total, din care 270.000 au capital negativ de 30 de miliarde, deci practic sunt falimentare, au datoriile mai mari decât cuantumul activelor. (...) Problemele manifestate în economia de piață românească au efecte negative ma-jo-re în distribuția resurselor și în asigu-ra-rea unui climat concurențial corect. (...) În România s-au privatizat libertățile și s-au socializat răspunderile, astfel încât astăzi, pentru antreprenorii autohtoni, dar și pentru investitorii străini, pierderea este mai rentabilă decât profitul, iar de multe ori falimentul nu provoacă proprietarului o pagubă, ci reprezintă un câștig. Un paradox inedit și nedorit. Ce țară e aia în care pierderea e mai rentabilă decât profitul? Firme falimentare cu patroni bogați. Iar falimentul nu e o pagubă, ci un câștig major.”¹

Motivul principal al emiterii acestui act normativ este necesitatea de a adapta regimul fiscal la nevoile actuale ale economiei naționale și de a încuraja reinvestirea profiturilor, cu scopul de a stimula creșterea economică sustenabilă și de a transforma România într-un hub atractiv pentru investiții și afaceri.

Având în vedere că prin prezenta propunere s-ar impozita doar profitul distribuit, se impune corelarea cu impozitul pe dividende, astfel încât profitul realizat și distribuit să nu mai conducă la impozitarea sa și sub formă de dividende.

Propunere legislativă prevede și măsuri anti-abuz, respectiv faptul că cheltuielile nedeductibile vor fi asimilate distribuirilor (dividendelor).

2. Impactul socioeconomic

Implementarea impozitului pe profitul distribuit va stimula mediul de afaceri prin reducerea presiunii fiscale asupra profitului reinvestit, permițând întreprinderilor să aloce mai multe resurse pentru expansiune și inovare. Această măsură este de așteptat să ducă la crearea de locuri de muncă, să stimuleze creșterea competitivității firmelor locale și să sprijine sectoarele economice strategice. În plus, întreprinderile vor fi motivate să-și reinvestească profiturile în dezvoltarea propriei afaceri, ceea ce va contribui la o economie mai dinamică și mai stabilă.

Pentru cetățeni, pe termen lung, aceasta ar putea conduce la o creștere a nivelului de trai prin îmbunătățirea ofertei de locuri de muncă, creșterea salariilor și stimularea economiei locale prin investiții sporite.

3. Impactul financiar

Implementarea impozitului pe profitul distribuit poate determina o reducere pe termen scurt a veniturilor bugetare din impozitul pe profit, însă acest efect poate fi compensat prin creșterea activităților economice, investițiilor și productivității pe termen lung. Pe măsură ce firmele se dezvoltă și generează

¹ <https://www.zf.ro/eveniment/florin-georgescu-prim-viceguvernator-bnr-cel-condus-ministerul-finante-perioada-inghetata-92-96-face-dezvaluire-socanta-lipsesc-34-mld-euro-capitalul-firmelor-avem-firme-falimentare-patroni-bogati-17854805>

mai multe locuri de muncă și venituri, se așteaptă o creștere a încasărilor din alte surse, cum ar fi TVA și contribuțiile sociale.

În plus, prin simplificarea sistemului fiscal și reducerea poverii fiscale asupra companiilor care reinvestesc, se poate reduce evaziunea fiscală și se pot atrage mai multe investiții străine directe.

Propunerea legislativă nu are impact asupra bugetului de stat pe anul 2024 deoarece propunerea legislativă, dacă devine lege, va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026.

4. Impactul asupra sistemului juridic – nu este cazul.

5. Consultări derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Pentru elaborarea acestei propuneri legislative, au fost realizate consultări informale cu reprezentanți ai mediului de afaceri, ai consultantilor fiscali și ai organizațiilor profesionale. Au fost analizate rezultatele implementării acestui sistem fiscal în Estonia și alte state care au adoptat modele similare, pentru a evalua beneficiile și provocările.

6. Activitățile de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Propunerea legislativă urmează să fie publicată pe site-urile Camerei Deputaților și Senatului, urmând să fie adusă la cunoștința publicului, care poate formula observații.

7. Măsurile de implementare

Pentru a facilita implementarea eficientă a noilor reglementări, este necesară o perioadă de tranziție de cel puțin un an fiscal, timp în care contribuabilii vor putea să se adapteze noilor cerințe. Autoritățile fiscale vor dezvolta mecanisme clare de raportare și control pentru a asigura respectarea corectă a noii legislații și vor oferi asistență companiilor în înțelegerea și aplicarea prevederilor.

De asemenea, vor fi organizate sesiuni de instruire pentru inspectorii fiscali, pentru a asigura o aplicare uniformă și corectă a normelor fiscale în toate regiunile țării.

În numele inițiatorilor,

Ludovic ORBAN

Alexandru KOCSIS-CRISTEA

Bogdan-Alexandru BOLA



